

Doelen: algemene informatie

Motivatie om te werken rond gezonde voeding

De school is een belangrijke factor om bij kinderen en jongeren goed voedingsgedrag te stimuleren. Kinderen moeten bewust gemaakt worden van goede eetgewoonten, ze moeten de kans krijgen over voeding na te denken en hun kennis daarover te verruimen.

De onderste strook in de actieve voedingsdriehoek is die van bewegen. Ook de doelen binnen dit leergebied komen aan bod.

Hierna vind je alle doelen die aan bod kunnen komen binnen de uitwerking van het thema voeding. Print de doelenlijst af die voor jouw werking van toepassing is, en duid in fluostift aan welk doel je beoogt of kansen geeft bij de uitwerking van een activiteit.

Ontwikkelingsdoelen

Lichamelijke opvoeding

Hieronder vallen de doelen in verband met 'gezonde, veilige levensstijl' én 'zelfconcept en het sociaal functioneren':

Gezonde en veilige levensstijl

De kleuters

- 2.1 behouden de natuurlijke vitaliteit en bereidheid om fysieke inspanningen te leveren;
- 2.2 nemen zelf initiatief om grootmotorisch te bewegen;
- 2.3 beleven zichtbaar plezier aan fysieke inspanningen;
- 2.4 ontwikkelen een correcte lichaamshouding;
- 2.5 behouden hun natuurlijke lenigheid;
- 2.6 kunnen in diverse spelsituaties de nodige kracht tonen om het eigen lichaamsgewicht en kleuter-aangepast spel materiaal te verplaatsen en te dragen;
- 2.7 kunnen een fysieke inspanning een tijdlang volhouden;
- 2.8 kunnen eenvoudige verplaatsingsvormen op snelheid uitvoeren;
- 2.9 herkennen effecten van fysieke activiteit op het eigen lichaam en kunnen dat op hun manier verwoorden;
- 2.10 ontwikkelen een goede hygiënische gewoonte en weten dat zij schoeisel en kledij moeten aanpassen aan de omstandigheden.

Zelfconcept en het sociaal functioneren

De kleuters

- 3.1 tonen een intrinsieke belangstelling om diverse nieuwe bewegingssituaties te verkennen;
- 3.2 kunnen speels bezig zijn met de eigen beweging en lichamelijkheid;
- 3.3 tonen in het experimenteergedrag dat ze de eigen mogelijkheden en begrenzingen aanvoelen;
- 3.4 tonen een rustige aanwezigheid in het eigen lichaam, voelen de eigen grenzen en tonen een vertrouwdheid met de eigenheid van het lichaam;
- 3.5 tonen in diverse bewegingssituaties een variatie aan innerlijk beleven;
- 3.6 tonen een persoonlijke stijl in spontane expressie;
- 3.7 durven de eigen bewegingsvormen en behendigheden tonen;
- 3.8 kunnen zich emotioneel uiten binnen aanvaardbare grenzen;
- 3.9 kunnen in bewegingssituaties respectvol rekening houden met de veiligheid en de vermogens van andere kleuters en passen hun handelingen aan;
- 3.10 kunnen kleuter-aangepast materiaal uithalen en weer opbergen op de afgesproken plaats;
- 3.11 kunnen materiaal op de geëigende manier gebruiken;
- 3.12 kunnen binnen een eenvoudige spelvorm één tot twee spelregels opvolgen;
- 3.13 gaan spontaan over tot het maken van eenvoudige afspraken binnen het functioneren in subgroepjes.

Taal

Spreken

De kleuters

- 2.2** kunnen spreken over ervaringen, gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen;
- 2.4** kunnen spreken over hoe zij in een activiteit van plan zijn te werk te gaan of hoe zij te werk zijn gegaan;
- 2.9** kunnen de hulp of medewerking van anderen inroepen.

Lezen

De kleuters

- 3.1** kunnen aan de hand van visueel materiaal een boodschap herscheppen;
- 3.2** door symbolen voorgestelde boodschappen in verband met concrete activiteiten begrijpen.

Taalbeschouwing

De kleuters

- 5.4** beseffen dat bepaalde symbolen dienen om boodschappen over te dragen.

Wereldoriëntatie

Levende natuur

De kleuters

- 1.1** kunnen mensen, dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria;
- 1.2** kunnen in verband met voortplanting van mensen en dieren, getuigenis geven van het inzicht dat:
 - een levend wezen steeds voortkomt uit een ander levend wezen van dezelfde soort;
 - de geboorte wordt voorafgegaan door een periode van gedragen worden door de moeder of door de ontwikkeling van het jong in een ei;
 - de geboorte het verlaten van het moederlichaam of van het ei betekent.

Niet-levende natuur

De kleuters

- 1.3** kunnen verschillende weersomstandigheden gericht waarnemen, vergelijken en benoemen en ze kunnen voorbeelden geven van de gevolgen voor zichzelf (bv. kledij...).

Algemene vaardigheden natuur

De kleuters

- 1.6** kunnen bij zichzelf aangeven welk lichaamsdeel instaat voor het horen, zien, ruiken, proeven en voelen en kunnen de verschillen in de vorm, de geur, de smaak, het geluid, de kleur en in aanvoelen onderscheiden.

Gezondheidseducatie

De kleuters

- 1.9** kunnen bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn herkennen en kunnen in concrete situaties gedragingen herkennen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid;
- 1.10** tonen goede gewoonten inzake dagelijkse hygiëne;
- 1.11** weten dat ze door de inname van sommige producten en planten ziek kunnen worden.

Milieueducatie

De kleuters

- 1.12** tonen een houding van zorg en respect voor de natuur.

Verkeer – mobiliteit

De kleuters

- 6.10** herkennen in hun omgeving plaatsen waar ze veilig kunnen spelen en waar niet;
- 6.11** beseffen dat het verkeer risico's inhoudt;
- 6.12** kunnen onder begeleiding elementaire verkeersregels toepassen.

Technologie

De kleuters

- 2.5** tonen zich bereid om veilig om te gaan met materialen en gereedschap uit de klas.

Ik en de anderen: in groep

De kleuters

- 3.9** kennen en begrijpen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in groep.

Sociaal culturele verschijnselen

De kleuters

- 4.5** beseffen dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit andere culturen.

Wiskunde

Getallen

De kleuters

- 1.1** kunnen handelend en verwoordend de ene concrete hoeveelheid dingen vergelijken met een andere hoeveelheid dingen, zij gebruiken daarvoor passende begrippen;
- 1.4** kunnen in concrete situaties rekenhandelingen uitvoeren met betrekking tot aantal en hoeveelheid.

WKBAO

Bewegingsopvoeding

- D.1.4.1** De kleuter heeft een beperkt uithoudingsvermogen, maar hij herstelt vlug.
- D.1.4.2** Hij beweegt met zeer korte intense pieken en heeft vaak rusttijd nodig.
- D.1.4.3** Hij behoudt zijn natuurlijke lenigheid en beweeglijkheid.
- D.1.4.4** De kleuter beweegt zeer intens.
- D.1.4.5** De bewegingen kenmerken zich door weinig gedoseerde energie-inzet, meestal te veel, soms te weinig.
- D.1.4.8** De kleuter ontwikkelt een correcte lichaamshouding.
- D.1.4.11** Hij kan een fysieke inspanning een tijdlang volhouden.
- D.2.4.1** De primaire bewegingsdrift is het kind aangeboren, alles nodigt uit tot bewegen.
- D.2.4.4** De kleuter ervaart effecten van fysieke activiteiten op het eigen lichaam, maar houdt er nog weinig rekening mee, hij volgt zijn natuur.
- D.2.4.9** De kleuter kan speels bezig zijn met de eigen beweging, hij heeft belangstelling voor nieuwe bewegingsituaties.
- D.2.4.15** De kleuter is speels bezig met de eigen beweging en lichamelijkheid.
- D.2.4.16** De kleuter toont in het experimenteergedrag dat hij de eigen mogelijkheden en begrenzingen aanvoelt.
- D.2.4.17** De kleuter voelt effecten van fysieke activiteit op het eigen lichaam en kan op zijn manier verwoorden dat fysieke inspanning gezond is.
- D.3.1.5** De kleuter durft de eigen bewegingsvormen en behendigheden spontaan tonen. Hij leert op deze leeftijd veel vaardigheden.
- D.3.3.5** Kinderen kunnen hulp vragen en zorg aanvaarden.
- D.3.1.7** Hij geniet van fysieke inspanningen.
- D.3.1.8** Hij geniet van rustervaringen.
- D.3.1.9** Hij neemt zelf initiatieven om grootmotorisch te bewegen.
- D.3.2.5** De kleuter voelt zich thuis in zijn eigen lichaam en kent de grenzen van de mogelijkheden ervan. Hij geraakt stilaan vertrouwd met zijn eigen lichaam.
- D.3.2.6** Hij vindt een evenwicht tussen eigen handelingsstijl en acceptatie door anderen.
- D.3.3.5** De kleuter krijgt aandacht voor veiligheid en leert rekening houden met de mogelijkheden van de andere kleuters.

Taal

Luisteren

- 3.2.1** Niet-talige boodschappen integreren.
- 3.2.2** Talige boodschappen integreren.

Spreken

- Ad** Een kind tracht situatiegericht te spreken.
- 17** Spreken over gebeurtenissen, belevenissen, ervaringen of waarnemingen uit de eigen omgeving of over de boodschap van anderen.
- 1.10** Spreken over wensen, ze kenbaar maken en ze rechtvaardigen.

Media

- 0.2** Mediaboodschappen bewust waarnemen.
- 0.3** Mediatiaal begrijpen en aanvoelen.
- 03.10** Je eigen waarnemingen koppelen aan je eigen gedachten en gevoelens, aan je voorkennis, je voorstellingen, of je fantasie.
- 0.4** Mediaboodschappen beoordelen en verwerken en ervan genieten.

Wereldoriëntatie

- 0.1** Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.
- 0.4** Kinderen leven waardegericht.
- 0.5** Kinderen werken samen.
- 0.8** Kinderen ontwikkelen tot autonome leerders.
- 0.9** Kleuters kunnen nauwkeurig waarnemen met al hun zintuigen.
- 0.11** Kinderen kunnen kwalitatief en kwantitatief vergelijken.
- 0.13** Kinderen kunnen informatiebronnen op een doeltreffende manier hanteren.
- 0.14** Kinderen kunnen informatie ordenen, rubriceren, classificeren.
- 0.15** Kinderen kunnen verslag uitbrengen over hun bevindingen.
- 0.16** Kinderen kunnen ongelijk of onmacht toegeven.
- 1.1** Kinderen zien in dat mensen zorgen voor hun dagelijks bestaan.
- 1.3** Kinderen beseffen dat samenwerking met anderen nodig is om een aantal arbeidstaken zo goed mogelijk te kunnen verrichten.
- 1.7** Kinderen zien in hoe de samenleving ervoor zorgt dat aan levensnoodzakelijke behoeften van zoveel mogelijk mensen voldaan wordt.
- 1.12** Kinderen zijn er zich van bewust dat consumptie wordt beïnvloed.
- 2.7** Kinderen zien in dat iedereen zijn leven een stuk in handen neemt.
- 2.8** Kinderen beseffen dat kennis belangrijk is voor mensen.
- 2.10** Kinderen denken na over de eigen mogelijkheden en keuzes.
- 4.3** Kinderen ontwikkelen een genuanceerde kijk op hun eigen gevoelens en gaan er op een adequate manier mee om.
- 4.4** Kinderen leven bewust en genieten van hun lichaam.
- 4.9** Kinderen kunnen leiding volgen of meewerken.
- 5.4** Kinderen beseffen dat ze in een multiculturele samenleving leven.
- 5.6** Kinderen zien in dat samenleven het naleven van allerlei omgangsvormen, leefregels en afspraken veronderstelt en kunnen zich daaraan houden.
- 5.10** Kinderen zien in dat er binnen onze samenleving instellingen zijn die de kwaliteit van het samenleven trachten te bevorderen.
- 6.1** Kinderen zien in dat courante producten gemaakt zijn uit welbepaalde materialen en/of grondstoffen.
- 6.2** Kinderen kennen verschillende energiebronnen.

- 6.3** Kinderen zien in dat energie noodzakelijk is om producten te vervaardigen en technische handelingen te verrichten.
- 6.4** Kinderen zien in dat veel voorwerpen in hun omgeving een aanvulling of verbetering zijn van menselijke functies en maken er functioneel gebruik van.
- 6.12** Kinderen kunnen hun materialenkennis en hun kennis van constructie-, bereidings- en bewegingsprincipes gebruiken bij het ontwerpen van een constructie of een bereiding.
- 6.13** Kinderen kunnen een constructie of een bereiding correct uitvoeren.
- 6.15** Kinderen kijken kritisch naar een zelfgemaakt(e) bereiding of product.
- 7.11** Kinderen ontdekken en zien in dat de mens afhankelijk is van planten en dieren voor voeding, kleding en gezondheid.
- 7.14** Kinderen zien in dat leefgewoonten de gezondheid kunnen bevorderen en handelen ernaar.
- 7.15** Kinderen trachten door hun gedrag gezondheidsrisico's te vermijden.
- 7.18** Kinderen gaan op hun niveau zorgzaam op met het milieu.
- 8.8** Kinderen kunnen inzien dat tijd op verschillende manieren kan gemeten worden en kunnen een aantal tijdsinstrumenten hanteren.

Wiskunde

- AD4** Kinderen kunnen een onderzoekgerichte ingesteldheid ontwikkelen.
- MR 1** Kinderen kunnen twee dingen kwalitatief vergelijken volgens...
- MR 2** Kinderen kunnen strategieën ontdekken om dingen kwalitatief te vergelijken.
- MR 3** Kinderen ervaren en verwoorden dat sommige handelingen niets veranderen aan de grootte van de dingen en anderen wel.
- MR 5** Kinderen kunnen dingen sorteren op basis van kwalitatieve vergelijking volgens één of meerdere gemeenschappelijke kenmerken.
- MR 7** Kinderen beseffen dat de grootte van dingen bepaald kan worden met behulp van natuurlijke maateenheden voor lengte, gewicht, tijdsduur.
- MR 9** Kinderen kunnen het meetresultaat noteren na een meting met natuurlijke maateenheden.
- MR 11** Kinderen ervaren en zien in dat kleinere maateenheden een nauwkeuriger meting toelaten.
- MR 12** Kinderen ervaren en zien in dat hoe groter de maateenheid is, hoe kleiner het maatgetal en omgekeerd.
- G1** Kinderen kunnen gestructureerde en ongestructureerde aantallen vergelijken en sorteren en de vergelijking verwoorden met termen.
- G9** Kinderen kunnen een natuurlijk getal interpreteren en gebruiken.
- B1** Kinderen kunnen in een eenvoudige situatie rekenhandelingen uitvoeren en ze verwoorden, daarbij gebruikmakend van begrippen.

Ontwikkelingsaspecten

Positieve ingesteldheid

- 1 zich emotioneel goed voelen
- 5 zich vitaal en gezond voelen
- 7 tot rust komen

Emotionele ontwikkeling

- 15 gevoelens bij zichzelf en anderen herkennen
- 16 gevoelens uitdrukken en verwerken

Sociale ontwikkeling

- 18 de eigen wijze van omgaan met anderen aanvoelen en verfijnen
- 21 samenwerken

Morele ontwikkeling

- 24 regels en afspraken naleven en waarderen
- 28 evalueren of gedragingen goed zijn

Godsdienstige ontwikkeling

- 29 verwonderd zijn over de schepping

Motorische ontwikkeling

- 52 fysieke fitheid verwerven

Zintuiglijke ontwikkeling

- 53 actief exploreren met de zintuigen
- 54 nauwkeurig waarnemen
- 55 intens kijken
- 58 intens ruiken
- 59 intens smaken

Denkontwikkeling

- 60 kennis en ervaringen selecteren en onderzoeken
- 61 kennis en ervaringen structureren
- 62 kennis en ervaringen creatief voorstellen
- 63 kennis en ervaringen integreren
- 64 inzichten verwerven over natuur en techniek
- 65 inzichten verwerven over mens en samenleving
- 68 inzichten verwerven over getallen
- 69 inzichten verwerven over meten

Taalontwikkeling

- 71 ervaringen verwoorden
- 72 ervaringen uitwisselen

Zelfsturing

- 78 zichzelf behelpen (zelfredzaamheid)
- 79 keuzes maken
- 81 iets te weten komen
- 84 kritisch reflecteren

Gemeenschapsonderwijs

Taal

Luisteren

De kleuters

2.2.3 kunnen door de kleuteronderwijzer gegeven opdrachten, met betrekking tot activiteiten in de klas of op school, begrijpen.

Spreken

De kleuters

1.2 verwoorden achteraf hun handeling;

2.1.1 spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen;

2.2.2 kunnen een voor hen bestemde mededeling en/of een verhaal zo (her)formuleren, dat de inhoud ervan herkenbaar overkomt;

2.2.3 antwoorden op gerichte vragen in verband met betekenis, inhoud, bedoeling, mening,... in concrete situaties;

2.2.4 kunnen de hulp of medewerking van anderen inroepen;

3.2 verwoorden hun momentane waarneming;

3.3 kunnen uitleggen hoe zij in een activiteit van plan zijn te werken of hoe zij werkten;

3.4 kunnen iemand of iets beschrijven volgens kleur, vorm, grootte of een specifieke eigenschap.

Lezen

De kleuters

2.1.1 kunnen concrete situaties begrijpen, interpreteren en verwoorden;

2.2.1 kunnen situaties in beeldtaal begrijpen, interpreteren en verwoorden;

2.3.1 kunnen door symbolen voorgestelde boodschappen in verband met concrete activiteiten begrijpen.

Taalbeschouwing

De kleuters

1.4.1 kunnen een betekenis toekennen aan een visuele of auditieve boodschap;

1.11.1 verwoorden waarvoor een bepaald voorwerp gebruikt kan worden, waarom een bepaalde handeling verricht wordt,...

2.7 beseffen dat bepaalde symbolen (pictogrammen, lettertekens,...) dienen om boodschappen over te dragen.

Wereldoriëntatie

Natuur

De kleuters

- 1.1 kunnen levende wezens uit hun omgeving exploreren en de kenmerken ervan ontdekken door gebruik te maken van al hun zintuigen;
- 1.2 kunnen elementen uit de niet-levende natuur exploreren en de kenmerken ervan ontdekken door gebruik te maken van al hun zintuigen;
- 1.3 kunnen elementen uit de gezondheidszorg exploreren en de kenmerken ervan ontdekken door gebruik te maken van al hun zintuigen;
- 1.4 kunnen de verschillen in de vorm, de geur, de smaak, het geluid, de kleur en in aanvoelen onderscheiden;
- 2.1 kunnen relaties leggen tussen eigenschappen en levende wezens;
- 2.2 zien de relatie in tussen dier en product, plant en product;
- 2.3 kunnen bij zichzelf aangeven welk lichaamsdeel instaat voor het horen, zien, ruiken, proeven en voelen;
- 2.4 kunnen bij zichzelf aangeven welk lichaamsdeel instaat voor het lopen, stappen, springen, grijpen, heffen,...
- 2.7 kunnen relaties leggen tussen eigenschappen en elementen uit de gezondheidszorg;
- 2.8 weten dat ze door de inname van sommige producten en planten ziek kunnen worden;
- 3.1 kunnen mensen, dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevoonden criteria;
- 3.2 kunnen elementen uit de niet-levende natuur ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevoonden criteria;
- 3.5 kunnen elementen uit de gezondheidszorg ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevoonden criteria;
- 4.2 kunnen zelfstandig documentatie vinden, raadplegen en verwerken;
- 4.6 kunnen eenvoudige handelingen uitvoeren die nodig zijn voor een dagelijkse hygiëne;
- 4.7 tonen goede gewoonten inzake dagelijkse hygiëne;
- 4.8 tonen goede gewoonten inzake hun eigen gezondheid.

Technologie

De kleuters

- 1.1 willen en kunnen voorwerpen uit hun omgeving exploreren;
- 2.2 doen kennis op van voorwerpen door zelf te ontdekken;
- 1.3 kunnen eigenschappen van voorwerpen onderscheiden;
- 3.3 kunnen vaardig omgaan met materiaal en gereedschap;
- 3.4 onderkennen de gevaren die gepaard gaan met het gebruik van materiaal en gereedschap uit hun omgeving;
- 3.5 tonen zich bereid om veilig om te gaan met materialen en gereedschap van de klas.

Mens

De kleuters

- 1.1 laten merken dat ze zich veilig voelen in de klas;
- 1.2 laten merken dat ze zich prettig voelen op school;
- 1.7 kunnen in een eenvoudige taal een recent gebeurde situatie waarbij zij betrokken waren, in dialoog met een volwassene beschrijven en vertellen hoe zij zich daarbij voelden;
- 1.8 kennen hun eigen mogelijkheden en beperkingen;
- 1.9 kunnen eigen handelingen kritisch evalueren;

- 1.12** tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen in eigen mogelijkheden;
- 2.3** kunnen conflictloos werken in de hele groep;
- 2.11** kunnen een gevoeligheid tonen voor de behoeften van anderen;
- 3.1** kennen en begrijpen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in een groep;
- 3.2** kunnen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in een groep, toepassen en naleven;
- 3.3** kunnen in concrete situaties met de hulp van een volwassene afspraken maken;
- 3.6** ervaren de verbondenheid binnen de groep als positief.

Maatschappij

De kleuters

- 1.2** weten dat er ook thuis wordt gewerkt;
- 1.3** kunnen beroepen en bezigheden van volwassenen die ze kennen, op een eenvoudige wijze beschrijven;
- 1.4** kunnen met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren dat volwassenen door het uitoefenen van een beroep geld verdienen;
- 1.6** kennen de inhoud van het begrip 'geld';
- 1.8** kunnen in een concrete situatie het onderscheid maken tussen geven, krijgen, ruilen, lenen, kopen en verkopen,...
- 3.1** weten dat er in de klas regels gelden;
- 3.3** kunnen een aantal visuele en auditieve regels naleven;
- 3.4** kunnen een aantal redenen noemen voor het belang van afspraken en regels in de school en de klas.

Wiskunde

Getallen

De kleuters

- 1.2** ervaren verschillende verschijningsvormen van getallen;
- 2.1** kunnen handelend en verwoordend de ene concrete hoeveelheid dingen vergelijken met een andere hoeveelheid dingen; bij het verwoorden gebruiken zij daarbij de passende hoeveelhedsbegrippen (evenveel/niet evenveel dingen, veel/weinig dingen, te veel/te weinig dingen, dingen over/dingen te kort, meer/minder dingen, meest/minst dingen);
- 4.1** een hoeveelheid weergeven;
- 5.2** met aanwijzing vijf dingen correct (simultaan) tellen en daarna zeggen hoeveel dingen er geteld zijn (resultatief);
- 5.3** zonder aanwijzing vijf dingen correct tellen en daarna zeggen hoeveel dingen er geteld zijn.

Meten

De kleuters

- 1.2** ervaren dat er verschillende grootheden bestaan die we kunnen meten, nl. lengte, inhoud, gewicht, oppervlakte en tijd;
- 2.2** kunnen handelend en verwoordend twee dingen op hun kwalitatieve eigenschap vergelijken;
- 2.3** kunnen dingen kwalitatief vergelijken en samenbrengen op basis van één of twee gemeenschappelijke kenmerken;

- 2.5** kunnen het onderscheid tussen 'sommige' en 'alle' verwoorden;
- 2.7** kunnen dingen rangschikken volgens de toenemende of afnemende mate van een welbepaald kwalitatief kenmerk;
- 3.3** kunnen bij benadering een voorwerp 'meten' met een zelfgekozen maateenheid;
- 3.5** zien in dat het wisselen van de maateenheid een invloed heeft op het maatgetal en omgekeerd;
- 4.2** ervaren de wezenlijke en niet-wezenlijke aspecten van een grootte en kunnen handelend en verwoordend aangeven dat een bepaalde grootte (lengte, inhoud, volume, gewicht, oppervlakte) van een ding dezelfde blijft, hoe dit ook geplaatst of geordend is in de ruimte.

OSVG

Lichamelijke opvoeding

- PO-BAL-1.3** De kleuters kunnen gerichte aandacht opbrengen voor verschillende sensorische prikkels en deze rustig laten inwerken.
- PO-KVV-9.5** De kleuters kunnen kleine dingen nauwkeurig vastnemen tussen duim en wijsvinger.
- PO-KVV-9.6** De kleuters kunnen de vingers buigen en strekken bij het hanteren van bepaald gereedschap.
- PO-KVV-9.7** De kleuters kunnen kleinmotorische vaardigheden functioneel aanwenden.
- PO-KTR-10.9** De kleuters kunnen kleinmotorische vaardigheden ontspannen uitvoeren.
- FGVB-OD2.3** De kleuters beleven zichtbaar plezier aan fysieke inspanningen.
- FGVB-OD2.7** De kleuters kunnen een fysieke inspanning een tijdlang volhouden.
- FGVB-OD2.10a** De kleuters ontwikkelen een goede hygiënische gewoonte.

Taal

Luisteren

- DV-D03.06.01** De leerlingen kunnen omschrijven over wie of wat de tekst gaat. Ze kunnen dit door middel van een woord of van een woordgroep.
- TV-01.02** De kleuters kunnen mondeling gegeven instructies uitvoeren indien deze bestaan uit twee stappen en indien ze betrekking hebben op eenvoudige, concrete handelingen uit het dagelijks leven.

Spreken

- DV-D03-01-01-01** De leerlingen kunnen personen, dieren, dingen, handelingen met één woord benoemen.
- DV-D03-01-01-03** De leerlingen kunnen kenmerken en eigenschappen van personen, dieren en dingen met één woord benoemen.
- DV-D03-06-01-03** De leerlingen kunnen de betekenis verwoorden indien het gaat om universele pictogrammen.
- DV-D03-06-01-06** De leerlingen kunnen de betekenis verwoorden indien het gaat om informatie op verpakkingen en etiketten uit hun omgeving.
- DV-D03-06-02-02** De leerlingen kunnen gebruikmaken van beeldmateriaal om eigenschappen, situaties en relaties te verwoorden die op prenten, foto's en tekeningen zichtbaar zijn of ervan af te leiden.
- TV-01-02** De kleuters kunnen zeggen van een activiteit hoe ze te werk gaan, hoe ze te werk zijn gegaan en hoe ze van plan zijn te werk te gaan.

- TV-02-02** De kleuters kunnen hulp vragen als ze een bepaalde taak niet aankunnen of als ze een probleem hebben met het uitvoeren van een taak.
- TV-03-01** Kleuters kunnen (korte stukjes) informatie geven over zichzelf, dieren, zaken, andere personen,...
- TV-04-01** Kleuters kunnen een eenvoudige beschrijving geven van wat ze zien, voelen, horen,... als er hen om gevraagd wordt.

Lezen

- DV-D01-03** De leerlingen kunnen reeksen prenten, prentenboeken in verband met de realiteit rubriceren in instructies (wat ik moet doen), nieuws (wat gebeurd is) of boodschappenlijstjes (wat ik moet meebrengen).
- DV-D01-04** De leerlingen kunnen teksten rubriceren volgens de vorm (en andere niet-talige kenmerken): prenten en prentenboeken; cartoons en stripverhalen; gewone teksten.
- DV-D03-05a-01** De leerlingen kunnen de verbanden herkennen en aanduiden indien deze zijn aangegeven door verbindingswoorden van plaats (in, op, onder, tussen,...).
- DV-D03-05a-02** De leerlingen kunnen de verbanden herkennen en aanduiden indien deze zijn aangegeven door verbindingswoorden van tijd (voor, na, eerst, dan, daarna, vervolgens, terwijl,...).
- DV-D05-01-01** De leerlingen kunnen de bedoeling van de schrijver herkennen in instructies (handelingen, uitleg) indien deze teksten zijn gemaakt in beeldtaal.
- TV-04-02** De kleuters kunnen afbeeldingen van dieren, planten en voorwerpen uit hun leefwereld benoemen en een paar kenmerken ervan opnoemen.

Schrijven

- DV-D02-02-01** De leerlingen kunnen informatie aflezen van een afbeelding of een foto indien het gaat over bekende voorwerpen en figuren.
- DV-D02-02-02** De leerlingen kunnen informatie aflezen van een afbeelding of een foto indien het gaat over onbekende voorwerpen en figuren.
- DV-D02-03-02** De leerlingen kunnen zich de vragen stellen die essentieel zijn voor het achterhalen van de informatie op een afbeelding of een foto.
- DV-D03-02-02-02** De leerlingen kunnen informatie ordenen in chronologische of omgekeerd chronologische volgorde.

Beschouwing

- SEM-01-03** De leerlingen kunnen op hun niveau niet-talige elementen bij menselijke communicatie beschrijven, verklaren en interpreteren.
- SEM-02-01** De leerlingen ontdekken en ervaren dat woorden verwijzen naar objecten, handelingen, kenmerken van objecten en handelingen,...
- SEM-02-05** De leerlingen ervaren dat er voor sommige objecten, handelingen of kenmerken van objecten en handelingen meer dan één woord bestaat.
- PRAG-03-05** De leerlingen zien in dat een boodschap bestaat uit informatie.
- PRAG-03-19** De leerlingen kunnen op hun niveau de inhoud van een boodschap begrijpen.
- STRUC-08-19** De leerlingen kunnen reflecteren op de structuur van voor hen bestemde boeken, woordenboeken, encyclopedieën, tijdschriften, kranten,...

Wereldoriëntatie

Natuur

- LN 1** De leerlingen beleven de natuur al spelend.
- LN 2** De leerlingen gebruiken al hun zintuigen bij het exploreren van de natuur.
- LN 3** De leerlingen zijn zich bewust van veranderingen in de natuur.
- LN 4** De leerlingen tonen een experimentele en explorerende aanpak om meer te weten te komen over de natuur.
- LN 5** De leerlingen kunnen gericht waarnemen met al hun zintuigen en kunnen hun waarnemingen op verschillende manieren uitdrukken.
- LN 10** De leerlingen kunnen met behulp van een volwassene eenvoudige bronnen hanteren om meer te weten te komen over de natuur.
- LN 34** De leerlingen kunnen een element uit de natuur benoemen als plant of dier.
- NN 5** De leerlingen kunnen verwoorden hoe zij de verschillende weersomstandigheden ervaren.
- ME 1** De leerlingen dragen zorg voor hun eigen zaken.
- ME 2** De leerlingen kunnen opruimen en hun omgeving ordelijk houden.
- ME 4** De leerlingen tonen een experimentele en explorerende aanpak om meer te weten te komen over de eigen leefomgeving.
- ME 5** De leerlingen kunnen met behulp van een volwassene eenvoudige bronnen hanteren om meer te weten te komen over de eigen leefomgeving.
- ME 8** De leerlingen kunnen aangeven waarom het noodzakelijk is zorg te dragen voor voorwerpen, levende wezens en hun milieu.
- ME 10** De leerlingen kunnen een aantal gedragsregels die een positief effect hebben op de eigen leefomgeving, opsommen en toepassen.
- ME 11** De leerlingen herkennen een aantal afvalfracties en kunnen ze correct benoemen.
- ME 15** De leerlingen gaan zuinig om met energie en kennen enkele vormen van alternatieve energieproductie.
- ME 16** De leerlingen kunnen aan de hand van een analyse van de eigen leefgewoonten, aan elkaar haalbare tips geven voor een milieuvriendelijk gedrag.
- ME 17** De leerlingen tonen zich in hun gedrag bereid om in de eigen klas en school zorgvuldig om te gaan met papier, water, afval en energie.
- GZ 1b** De leerlingen kennen de lichaamsdelen (ogen, neus, oren, mond, handen, voeten, tenen) en kunnen ze benoemen bij zichzelf en bij anderen.
- GZ 2** De leerlingen kunnen bij zichzelf aangeven welk lichaamsdeel instaat voor het horen, zien, ruiken, proeven en voelen.
- GZ 3** De leerlingen kunnen verschillen in de vorm, de geur, de smaak, het geluid, de kleur en in aanvoelen onderscheiden.
- GZ 4** De leerlingen kunnen de functie van de zintuigen op een eenvoudige wijze verwoorden.
- GZ 5** De leerlingen ontdekken dat groei een verandering van uiterlijk met zich meebrengt.
- GZ 7** De leerlingen kennen eigen mogelijkheden en beperkingen.
- GZ 22** De leerlingen kunnen bij zichzelf het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn herkennen.
- GZ 23** De leerlingen kunnen bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn herkennen.
- GZ 24** De leerlingen kunnen in concrete situaties gedragingen herkennen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid.
- GZ 25** De leerlingen kunnen verwoorden wat ziek zijn meebrengt voor zichzelf en anderen.
- GZ 26** De leerlingen tonen goede gewoonten inzake dagelijkse hygiëne.
- GZ 29** De leerlingen kunnen concrete situaties herkennen als onveilig, gevaarlijk, ongezond.
- GZ 30** De leerlingen kunnen verwoorden hoe onveilig gedrag van zichzelf en van anderen ongevallen kan veroorzaken.
- GZ 31** De leerlingen herkennen eetbare en niet-eetbare producten.
- GZ 32** De leerlingen weten dat ze door inname van sommige producten en planten ziek kunnen worden.

- GZ 38** De leerlingen herkennen bij zichzelf de fysische gewaarwordingen van spanning en rust.
- GZ 40** De leerlingen kunnen vertellen over gevoelens en gedragingen bij ziekte.
- GZ 42** De leerlingen kunnen het onderscheid maken tussen gezonde en ongezonde voeding.
- GZ 57** De leerlingen staan positief tegenover een bezoek aan de tandarts, arts,...
- GZ 58** De leerlingen zijn vertrouwd met gezondheidsvoorzieningen: tandarts, arts, apotheker,...

Technologie

- BT 1** De leerlingen kunnen, door spelend om te gaan met allerlei materialen en voorwerpen, eigenschappen ervan ontdekken en verwoorden.
- BT 2** De leerlingen kunnen van voorwerpen uit hun omgeving aangeven dat ze gemaakt zijn van metaal (ijzer), steen, hout, glas, papier, textiel of plastic.
- BT 3** De leerlingen kunnen, op basis van eigen waarnemingen of eenvoudige proefjes, gangbare materialen rubriceren volgens één eigenschap.
- BT 6** De leerlingen ervaren en kunnen verwoorden dat sommige voorwerpen gemaakt zijn uit verschillende materialen.
- BT 19** De leerlingen weten dat ze soms gereedschap nodig hebben om een constructie te kunnen maken.
- BT 24a** De leerlingen kennen verschillende energiebronnen zoals spierkracht, zon, wind, water,...
- BT 27** De leerlingen zien het belang in van energie voor hun dagelijks leven.
- BT 33** De leerlingen zien het belang in van technologie voor hun dagelijks leven.
- AT 4** De leerlingen tonen zich bereid nauwkeurig en veilig te werken, geen materiaal te verkwisten en zorg te dragen voor hun gereedschap.